

POKUŠENIE NA PÚŠTI

Ježiš sa vrátil od Jordánu plný Ducha Svätého. Duch ho vodil štyridsať dní po púšti a diabol ho pokúšal. V tých dňoch nič nejedol. A keď sa skončili, vyhladol. Tu mu diabol povedal: „Ak si Boží Syn, povedz tomuto kameňu, aby sa stal chlebom.“ Ježiš mu odvetil: „Napísané je: ‚Nielen z chleba žije človek.‘“ Potom ho diabol vyzdvihol, v jedinom okamihu mu ukázal všetky kráľovstvá sveta a vravel mu: „Dám ti všetku ich moc a slávu, lebo som ju dostal a dám ju, komu chcem. Ak sa mi teda budeš klaňať, všetka bude tvoja.“ Ježiš mu povedal: „Je napísané: ‚Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.‘“ Potom ho zaviedol do Jeruzalema, postavil ho na vrchol chrámu a povedal mu: „Ak si Boží Syn, vrhni sa stadeto dolu, veď je napísané: ‚Svojim anjelom dá príkaz o tebe, aby ťa chránili,‘ a ‚vezmú ťa na ruky, aby si si neuderil nohu o kameň.‘“ Ježiš mu odvetil: „Je povedané: ‚Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha.‘“ Keď diabol skončil všetko pokúšanie, na čas od neho odišiel. (Lk 4, 1-13)

Príde do kláštora novic, ktorý si nevie zvyknúť na tvrdý a striedmy kláštorný život. Stále je hladný a tak si potajomky ukradne z kuchyne vajíčko. Večer, keď je sám v cele, si ho nedočkavo ohrieva nad plameňom sviece, aby sa mu uvarilo. Takto ho pristihne jeho predstavený a skríkne na neho: „Čo to robíš? Či vari nevieš, že v kláštore treba dodržiavať disciplínu? Že sa je vtedy, keď jedia všetci, modlí sa, keď sa modlia všetci?“

Novic sa zahanbí a hovorí: „To diabol ma naviedol...“

A zozadu k nemu pristúpi diabol, dá mu zaucho a povie: „Nezvaľuj všetko na mňa!“

Aj v našich predstavách diabol väčšinou vystupuje ako osoba. Starý zákon však pomenovaním satan neoznačuje osobu, ale činnosť. Sloveso s týmto koreňom označuje ohováranie, odporovanie, žalovanie, nepriateľstvo. Aj v gréčtine, v ktorej píše Lukáš, je to podobné. Slovko *diaballein* tu pozostáva z dvoch častí – predpony *dia* s viacnásobným významom a slovesa *ballein*, ktoré znamená hádzať. Takže *diaballein* znamená hádzať niečo po niekom. Špinu, krivé obvinenia, šírenie nenávisťi a rozdelenia.

Gréčtina má aj protikladné slovo k *diaballein*. Je to slovko *ymballein*, ktoré znamená hádzať dohromady, zhromažďovať, skladat'. Je použité v Lukášových rozprávaniach o Panne Márii, ktorá všetko „*skladala vo svojom srdci*“, teda uvažovala nad udalosťami Ježišovho života, ktorým ešte plne neporozumela (Lk 2, 19; Lk 2,51).

Ani Ježišovi sa – podľa väčšiny biblistov – neukázal satan v telesnej podobe. Ježiš ho počul a videl svojím vnútorným sluchom a zrakom. Tak, ako to zažívame aj my. My v duchovnom boji rozlišujeme päť fáz prenikania zlej myšlienky do srdca a treba si uvedomiť, že nie každá z nich je hriechom. 1. Prvým podnetom býva predstava fantázie, ktorá často prichádza úplne neočakávane a pri akejkoľvek príležitosti. 2. Vnútorný rozhovor, ktorý začína človek viesť s pokúšením podobne ako keď sa Eva pustila do komunikácie s hadom. V tejto fáze sa pokúšaný človek nijako nerozhoduje, no už stráca čas a životnú silu. 3. Človek si viac všíma pokúšenie, uvedomuje si, že je zvädzaný k zlu a snaží sa od pokúšenia oslobodiť. 4. Človek privoľí tomu, čo mu pokúšenie ponúka. 5. Úplne sa podvolí pokúšeniu.

K samotnému hriechu dochádza až vo štvrtej fáze, kedy človek dáva slobodný súhlas k zlu. Fáza rozhovoru alebo zápasu s pokušením nie je hriechom. Ale stojí človeka veľa užitočného času a duchovných síl, ktoré by mohol smerovať inde. Už staroveké mníšstvo si vážilo schopnosť rozhodne a rýchlo odraziť pokušenie a považovalo ju za duchovné umenie. Človeka, ktorý to dokázal, nazývalo bdelym srdcom. Tiež si vážilo múdrosť duchovných vodcov, ktorí vedeli zvoliť vhodný text z Písma na prekonanie pokušenia.

Na Ježišovom boji s lákavými ponukami si môžeme všimnúť, že on ich jednoznačne odmietol už na začiatku. S pokušeniami nediskutoval, ale sa im bránil. Jeho zbraňou bolo Božie slovo.

Ježišov príbeh pokúšania na púšti je náš príbeh – ostatne tak ako Biblia celá. Ide o to, aby sme si naň spomenuli, keď budeme až na smrť smädní – napríklad po láske či vl'údnosti; keď sa v zúfalej túžbe po istote či moci budeme chcieť vrhnúť kamkoľvek; keď budeme tak bezmocní, že nám ponuka pokašiteľa zaznie rajske. Ježiš varuje: „*Čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil?*“ (Lk 9, 25)